

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPBHK
Koordineret med: -
Sagsnr.: 1610977
Dok. nr.: 304087
Dato: 4. april 2017

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

[Sundheds- og Ældreudvalget, Christiansborg, lokale 1,133, den 4. april 2017 kl. 14.30-16.30]

Tale til samrådsspørgsmål CT-CV og DB-DE om udlicitering i ældreplejen

Samrådsspørgsmål CT, CU og CV er stillet efter ønske fra Astrid Krag (S) og samrådsspørgsmål DB-DE er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF)

Samrådsspørgsmål CT:

"Mener ministrene, at det er rimeligt, at private leverandører, der driver virksomhed i flere kommuner, kan opsig deres kontrakt med én eller flere af kommunerne i utide og lade de ældre i stikken, ikke fordi de går konkurs, men alene fordi det ikke er rentabelt for virksomheden at levere ældrepleje i de(n) pågældende kommune(r)? Hvordan mener ministrene, at kommunerne kan sikre sig imod dette? Der henvises til FOA's "Rundspørge blandt ældrechefer om fritvalg på ældreområdet" af 5. februar 2016."

Samrådsspørgsmål CU:

"Med inspiration fra Sverige, hvor man er i gang med en omfattende udredning af effekten af udlicitering for kvaliteten og omkostningerne i bl.a. ældreplejen, hvilke perspektiver kunne ministrene så i lyset af de mange konkurrencer i ældreplejen og de høje kommunale udgifter til akutberedskaber se ved at iværksætte en tilsvarende udredning af den hjælp, vi tilbyder vores ældre i Danmark?"

Samrådsspørgsmål CV:

"Hvad betyder det høje antal konkurrencer på ældreområdet for regeringens ambition om at øge konkurrenceudsættelsen af opgaver i kommuner og regioner ved brug af måltal, som det fremgår af regeringsgrundlaget?"

Samrådsspørgsmål DB:

"Er ministeren enig i, at der er behov for at begrænse antallet af de mange private plejefirmer, da det skaber utryghed for de ansatte, de pårørende og de ældre?"

Samrådsspørgsmål DC:

"Deler ministeren sin ministerkollega økonomi- og indenrigsminister Simon Emil Ammitzbølls holdning om, at der skal privatiseres yderligere i ældresektoren i Danmark, som han udtaler i Politiken den 6. december 2016 ("Minister vil have flere private hænder"), uden at der skal laves tiltag for at forhindre flere konkurrencer? (Link til artikel: <http://politiken.dk/indland/politik/art5721919/Minister-vil-have-flere-private-h%C3%A6nder>)"

Samrådsspørgsmål DD:

"Agter ministeren at gennemføre lovgivning, så antallet af private plejefirmaers konkurrencer begrænses, og der dermed sættes en stopper for den utryghed, som ansatte, pårørende og ældre udsættes for som følge af privatisering?"

Samrådsspørgsmål DE:

"Mener ministeren, at privatiseringen i ældresektoren har styrket ældreplejen, eller mener ministeren, at det har medført spild af skatte kroner og har skabt utryghed og usikkerhed for ansatte, pårørende og ældre?"

Tak til spørgerne for invitationen til samrådet her i dag.

Der er stillet i alt stillet syv samrådsspørgsmål om frit valg og konkurrence i ældreplejen, som jeg vil besvare samlet.

Indledningsvist jeg vil sige, at jeg i fredags var i samråd i Finansudvalget om samme emne, og der var Astrid Krag også blandt spørgerne. Jeg stiller selvfølgelig op, når Folketinget ønsker at drøfte en sag med ministeren, men i forhold til de spørgsmål, vi drøftede i fredags, har jeg ikke væsentligt nyt at sige.

Der spørges i flere af samrådsspørgsmålene til regeringens holdninger til det frie valg, og hvordan regeringen ser på de konkurser, som desværre har været i hjemmeplejen.

I forhold til det frie valg tror jeg, at de fleste her i udvalget kender mine og regeringens synspunkter.

Ældre skal have en værdig pleje med indflydelse på eget liv og plads til det frie valg. Borgerens behov og ønsker skal danne rammen om den hjælp, der ydes.

Mange ældre er glade for det frie valg, og mange benytter det til at vælge en privat leverandør af hjemmepleje.

Derfor skal det frie valg styrkes og ikke begrænses.

Men vi har desværre set for mange konkurser i ældreplejen siden den ændring af reglerne om frit valg af hjemmehjælp, som den tidligere S-R-SF-regering gennemførte tilbage i 2013.

Konkurserne skaber utryghed for borgere og medarbejdere, og regeringen er derfor optaget af at forebygge konkurserne.

En konkurs betyder for den enkelte ældre, at den hjælp, de har været vant til, nu skal leveres fra anden side. Det er et brud med den stabilitet og tryghed, der er forbundet med, at det er de samme medarbejdere, der kommer i de ældres hjem.

Derfor skal vi gøre, hvad vi kan for at undgå konkurser i ældreplejen.

Det har alle aktører på området en fælles interesse i.

Som vi annoncerede den 28. februar har regeringen sat gang i et arbejde med at forebygge konkurser. Her vil vi blandt andet undersøge omfanget af konkurserne, tale med de relevante parter og foretage et serviceeftersyn af lovgivningen.

Jeg havde sammen med ministeren for offentlig innovation den 31. marts et møde med KL, hvor vi drøftede de anbefalinger om forebyggelse af konkurser, som KL har aftalt med erhvervsorganisationerne.

Regeringen vil også gå i dialog med de øvrige parter på området, som fx FOA, Ældre Sagen, KA Pleje, Dansk Industri og Dansk Erhverv om deres syn på udfordringerne. Vi forventer at holde et politisk møde med parterne i slutningen af april.

Derudover gennemfører vi en undersøgelse af omfanget af konkurserne, kommunernes prissætning og øvrige årsager til konkurserne.

Samtidig vil vi lave et serviceeftersyn af den lovgivning, som den tidligere S-R-SF-regering gennemførte tilbage i 2013.

I serviceeftersynet og dialogen med parterne vil vi blandt andet se nærmere på:

- De overordnede lovgivningsmæssige rammer på området.
- Afregningspriser for både kommunale og private leverandører.
- Kommunernes kontrakter med private leverandører, og hvordan pris og kvalitet vægtes ved udbud.

Der henvises i et af samrådsspørgsmålene til en rundspørge blandt ældrechefer, som FOA har gennemført. Rundspørgen peger på, at kommuner oplever, at private leverandører opsiger kontrakter med kommunen før tid.

Opsigelsen af kontrakten kan fx ske fordi leverandøren går konkurs, eller fordi leverandøren har for få kunder i den pågældende kommune.

- Jeg ærgrer mig naturligvis også over opsigelserne og de gener, det medfører for borgere, medarbejdere og kommuner.
- Vi kommer aldrig til helt at kunne undgå konkurserne, men vi skal forebygge, at de kommer, og det er derfor, at vi har sat gang i et arbejde.

I et andet af samrådsspørgsmålene spørges der til, om vi i Danmark vil iværksætte en udredning om konkurrence og frit valg på ældreområdet med inspiration i en svensk udredning.

Som det står i regeringsgrundlaget, vil regeringen igangsætte et analysearbejde med henblik på at afdække eventuelle barrierer for ældres muligheder for at kunne vælge selv.

I første omgang har vi fokus på at forebygge konkurser, men vi vil også overveje, om der er behov for styrke eller udvide det frie valg, og det er i den forbindelse naturligt at se på den svenske udredning for inspiration.

Jeg har ikke nærlæst den over 800-sider lange svenske udredning, men jeg har noteret mig, at udredningens gennemgang af både svenske og internationale erfaringer inden for offentlig-privat samarbejde peger i forskellige retninger. Nogle erfaringer er gode, mens andre er mindre gode.

Derfor giver det også god mening, at vi løbende vurderer vores nuværende regler og lovgivning på området, som vi gør med det igangværende analysearbejde.

Vi skal sikre os, at der er det rette fokus på kvalitet i forhold til pris, og at det er tilpas attraktivt for privat leverandører at være på markedet.

For mig er det derfor afgørende, at vi lytter til borgerne, og som jeg har redegjort for, er borgerne glade for det frie valg.

Jeg mener derfor ikke, at vi skal begrænse det frie valg eller antallet af private plejefirmaer, som der også spørges til i et af samrådsspørgsmålene, men jeg er åben for at se på justeringer af de nuværende ordninger på baggrund af den kommende analyse.

I et af samrådsspørgsmålene spørges der også til regeringens ambition om at øge konkurrenceudsættelsen.

Som det fremgår af regeringsgrundlaget, vil regeringen som led i fornyelsen af den offentlige sektor præsentere en plan for, hvordan der kan skabes mere konkurrence om de offentlige opgaver.

Konkurrence om de offentlige opgaver er en væsentlig drivkraft i forhold til at sikre en fortsat kvalitetsudvikling og innovation i opgaveløsningen.

Konkurrenceudsættelse kan altså medvirke til at reducere udgifterne ved løsning af de offentlige opgaver og ikke mindst skabe mere kvalitet for borgerne.

Det afgørende for mig er nemlig ikke, om hjemmehjælpen leveres af en kommunal, privat eller selvejende leverandør. Det afgørende er, at borgerne oplever et forskelligartet udvalg og har mulighed for at vælge netop den leverandør, der opfylder deres ønsker og behov.

Når jeg bliver gammel og måske får brug for at flytte på plejehjem, så vil jeg da gerne selv kunne vælge mellem forskellige plejehjem med forskellige værdier.

For nylig besøgte jeg for eksempel profilplejehjemmet Bonderupgaard i Københavns Kommune, hvor hunde, fugle og andre dyr, er en vigtig del af hverdagen. Det er vigtigt, at plejehjem er forskellige, ligesom vi mennesker er forskellige.

Regeringen ønsker derfor at styrke det frie valg og skabe konkurrence om flere offentlige opgaver.

Men vi går grundigt til arbejdet med konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver, og vi vil undersøge, hvor det giver god mening, og hvor det muligvis giver mindre god mening.

For målet må altid være, at borgerne får den bedst mulige pleje.

- En pleje, som passer lige præcis til dem, og deres individuelle ønsker og behov.

Jeg vil runde af med at understrege, at det for mig som ældreminister er helt afgørende, at vi husker borgernes ønsker. Det har derfor betydning for mig, når et stort flertal af hjemmehjælpsmodtagerne siger, at de mener, at det frie valg er vigtigt.

Mit ønske er derfor at styrke det frie valg – ikke at begrænse det.

Tak for ordet.